

Časopis pro pěstování matematiky

Vlastimil Macháček

Rudolf Zelinka [k nedožitým osmdesátinám]

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 112 (1987), No. 4, 423--424

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/108562>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1987

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

- [34] On hardly linearly provable systems. *Aplikace matematiky* 29 (1984), 286—293.
- [35] (spoluautor *M. Křivánek*) Clustering to minimize the sum of volumes of convex hulls of clusters is NP-complete. *Sborník symposia FCT'85, Springer-Verlag LNCS 199*, 234—241.
- [36] (spoluautor *M. Křivánek*) Linear comparison complexity of n -cube membership problem. *ibidem* 242—248.
- [37] Linear proofs in the non-negative cone. *Colloquia Math. Soc. J. Bolyai* 44, *Theory of Algorithms*, eds. L. Lovász, E. Szemerédi (1985), 339—352.
- [38] (spoluautor *M. Křivánek*) NP-hard problems in hierarchical-tree clustering, *Acta Informatica* 23 (1986), 453—460.

Knihy

- [39] O dynamickém programování. *Škola mladých matematiků* 33, *Mladá fronta* 1973.
- [40] Složitost úloh a optimální algoritmy. Edice CKV, *Academia* 1984.

(Seznam publikací J. Morávka připravili pracovníci oddělení NATGML MÚ ČSAV.)

RUDOLF ZELINKA

VLASTIMIL MACHÁČEK, Praha

V lednu 1987 tomu bylo osmdesát let, co se narodil v Turnově Rudolf Zelinka, býv. zástupce ředitele MÚ ČSAV, nositel vyznamenání „Za zásluhy o výstavbu“ a čestný člen Jednoty československých matematiků a fyziků. Jeho náhlá smrt v květnu 1965 zapůsobila na všechny, kteří ho znali, velmi silně. Odešel nejen významný odborník v didaktice matematiky, ale i člověk, který byl vždy připraven a ochoten pomoci při řešení problémů odborných i osobních.

Po studiu na reálce v Mladé Boleslavi, jejíž zaměření předznamenalo jeho lásku ke geometrii, absolvoval přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity, kde studoval matematiku a deskriptivní geometrii a složil státní zkoušky z těchto předmětů před tehdejší „Státní zkušební komisí pro učitelství na školách středních“.

Při svém působení na reálkách a gymnáziích např. v Jičíně, v Brandýse n. Labem, v Praze v Karlíně a v Ječné ulici vynikal nejen svou láskou k matematice, ale i hledáním co nejučinnějších cest pro získávání studentů pro studium matematiky. Své zkušenosti i názory publikoval, a proto byl povolán tehdejší univ. prof. Dr. Eduardem Čechem po válce do nově vzniklého Ústředního ústavu matematického, který se později po vzniku Československé akademie věd stal základem dnešního MÚ ČSAV. Jak pro odborné znalosti, tak i pro vynikající organizační schopnosti a široký kulturně politický přehled byl později jmenován zástupcem ředitele MÚ ČSAV. V této funkci působil až do své náhlé smrti 19. května 1965 na Chlebu v Malé Fatře, kam doprovázel zahraniční delegaci.

Velmi rozsáhlé bylo působení Rudolfa Zelinky při tvorbě učebnic matematiky. S neobyčejnou pohotovostí a přehledem připravil a redigoval v letech 1949—50 pět

svazků „Aritmetiky“ a tři svazky „Geometrie“ pro Státní kursy pro přípravu pracujících na vysoké školy a pro Školy důstojnického dorostu. Tyto texty vycházely z osvědčených učebnic prof. Dr. Eduarda Čecha, doc. J. Holubáře, prof. Vojtěcha a dalších, vydávaných zpravidla Jednotou československých matematiků a fyziků. Uvedené publikace se velmi osvědčily a v mnohém předznamenaly další práce Rudolfa Zelinky.

Když byl pod vedením akademika Eduarda Čecha sestaven kolektiv autorů Učebnic geometrie pro 1., 2., 3. a 4. třídu střední jednotné školy II. stupně podle Školského zákona z roku 1948, patřil do něho i Rudolf Zelinka. Byl i spoluautorem geometrických částí gymnaziálních učebnic téže etapy vývoje našeho školství. Po další reorganizaci našeho školství v roce 1953, stal se nejen spoluautorem tehdejších jedenáctiletkových učebnic, ale také jedním z jejich koordinátorů a nemálo přispěl k tomu, že tyto učebnice byly na svou dobu velmi moderně a systematicky zpracovány.

Jméno Rudolfa Zelinky je nerozlučně spjato s naší národní matematickou olympiádou, která vznikla na popud akademika Eduarda Čecha v roce 1951 a jejímž prvním jednatelem byl až do své smrti. Své organizační schopnosti osvědčil nejen v naší národní MO, ale i při Mezinárodních matematických olympiádách. Pro IV. MMO v Hluboké v roce 1962 připravil návrh Statutu, kterým se pak v podstatě řídily i další ročníky mezinárodních matematických olympiád. Rudolf Zelinka byl dlouhá léta jakýmsi hlavním shromažďovatelem a upravovatelem úloh pro MO a MMO; za jeho éry vznikla v MMO takřka tradice, že stereometrické úlohy pro soutěž se vybíraly zpravidla z československých návrhů.

Vzpomínku na nedožitých osmdesát let Rudolfa Zelinky nelze zakončit jinak než citátem z brožury „Dvacet pět let matematické olympiády v ČSSR“, kde jeho dlouholetý přítel a spolupracovník docent Jan Vyšín říká: Kdyby byla založena kronika matematické olympiády, musila by nepochybně na jednom z předních míst stát věta: „Rudolf Zelinka se zasloužil o matematickou olympiádu.“ A nejen o ni, ale i mnoho dalšího na poli školské matematiky.